

Tradicions nadalenques a Barcelona

El dia de Sant Nicolau

El dia 6 de desembre no sempre ha estat el dia de la Constitució. El 6 de desembre se celebra la festivitat de Sant Nicolau de Bari, el qual en molts països es representa amb barba blanca. Porta regals als infants i és conegut com Santa Claus. Però Sant Nicolau era també el patró dels estudiants, i per celebrar el dia del seu protector els escolars barcelonins sortien al carrer tot cantant: Sant Nicolau, bisbe de la pau / panses i figues / nous i olives / tantes com en vulgau / si no me'n donau / escales avall caigau. Sentint aquesta cançoneta, poca gent s'arriscava a no obsequiar els estudiants amb un grapat de fruits secs. Aquesta festa es va acabar quan el patró dels escolars va passar a ser Sant Tomàs d'Aquino, que s'escau el 21 de desembre.

De Santa Llúcia a Sant Tomàs

Els barcelonins i les barcelonines sempre han mantingut una relació especial amb Santa Llúcia. Encara avui el dia 13 de desembre la capella de Santa Llúcia a la catedral s'omple de ciris i espelmes dels que hi van per demanar-li que els conservi la vista. Les modistes, que necessitaven filar prim, anaven aquell dia a posar ciris amb autèntica devoció a la seva patrona. L'actual Fira de Santa Llúcia, que se celebra al costat de la catedral, s'ha convertit en una de les fires nadalenques més populars, però antigament no era més que un apèndix d'una fira encara més important, la de Sant Tomàs. El 21 de desembre, festivitat del sant, començaven les grans fires d'hivern de Barcelona. De totes aquelles nombroses fires, avui només en queden dues: la de pessebres al pla de la Catedral, coneguda amb el nom de Fira de Santa Llúcia, i la Fira de Juguines a la Gran Via. Als anys 40 [del segle xx] encara en sobrevivia una altra de capons i galls dindis a la Rambla Catalunya.

Tradicció recuperada

Una tradició medieval recuperada des de fa un parell de dècades és la sortida de la Carassa de Barcelona. Les carasses eren figures que a l'edat mitjana es penjaven als orgues d'algunes esglésies catalanes i solien representar el cap dels enemics, que en aquells temps eren els sarraïns o els pirates. Per Nadal, les carasses llançaven caramels per la boca i feien ganyotes als menuts. La Carassa que surt cada any a passejar pel Barri Gòtic és una figura creada l'any 1988 i recorda l'antiga Carassa de la Catedral, del segle xvi.

L'Home dels Nassos que surt el 31 de desembre

La tradició de l'Home dels Nassos podria tenir l'origen a Mallorca i faria referència al majestàtic nas del rei En Jaume el Conqueridor. Sigui com sigui, la qüestió es que l'Home dels Nassos és un ciutadà de qui ningú no sap l'edat exacta i només se'n pot dir que a Barcelona se'n parla des de fa més de 250 anys. No se'l veu gaire; però, de tota manera, el 31 de desembre, dia de Sant Silvestre, no falla mai: s'empolaina i surt a passejar per Barcelona, tot exhibint-se davant la concurrència... Es reconeix de seguida perquè té tants nassos com dies té l'any.

El Caganer

Encara que moltes tradicions hagin desaparegut o s'hagin transformat, també és cert que d'altres s'han mantingut amb molta empenta popular. Del Caganer, se'n diu que l'origen es remunta al segle XVII o al XVIII, i que al començament era un element decoratiu que no s'utilitzava només com a personatge de pessebres. El Caganer, que fertilitza la terra a la seva manera, era considerat com un símbol de bona sort i d'una mica de rauxa.

Barcelona Informació (desembre del 2007)
[Adaptació]

COMPRENC EL QUE HE LLEGIT

1. En les antigues celebracions de Sant Nicolau de Bari la gent obsequiava els estudiants...

- Amb diners.
- Amb fruits secs.
- Amb ciris i espelmes.

2. Explica tres característiques de Sant Nicolau de Bari... que no tinguin res a veure amb els estudiants.

---

3. Indica quin sant o santa és commemorat...

- El 21 de desembre.
- El 6 de desembre.
- El 13 de desembre.
- El 31 de desembre.

---

4. Indica quina fira se celebra o celebrava...

- A la rambla de Catalunya.
- Al pla de la Catedral.
- A la Gran Via.

---

5. Indica la resposta correcta: La Carassa...

- Era una disfressa d'estudiants.
- Era una dona que endevinava el futur.
- Era una representació del cap dels enemics.

6. Qui és el patró o la patrona de les modistes? Per què?

---

7. Indica la resposta correcta: segons el text, el Caganer...

- És un símbol de bona sort.
- És una figura poc estimada.
- Sempre ha estat una figureta de pessebre.

8. Quin joc d'idees o engany per als infants s'amaga darrera el fet que l'Home dels Nassos sempre es mostri el 31 de desembre? Explica'l.

9. En el refranyer català hi ha força refranys sobre Santa Llúcia. Troba'n com a mínim un parell, escriu-los i explica què volen dir.

10. Busca informació sobre Sant Nicolau i Sant Tomàs d'Aquino i fes-ne una breu biografia de cadascun d'entre 5 i 10 línies.